

AZ UJKOR

A MAGYARORSZÁGI SZÁLLODAI, ÉTTERMI ÉS KÁVÉSI MUNKÁSOK ANYAGI ÉS SZELLEMI ÉRDEKEIT VÉDŐ SZAKLAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dohány-utca 84. szám, III. em. 84.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési díjak: Egész évre 6 K.
Fél évre 3 K. Negyedévre 1 K 50 f.

Új év

— Irta Vigh István —

Wien, 1915

A most elmúlt viharos és borzalmas esztendő hosszú ideig tanulságos és tapasztalatokat gyűjtő évek egyike volt. Tanulságos pedig és fontos az egész proletáriátus részére, kiváltképen reánk pincérmunkásokra nézve és dacára annak, hogy nem meglepetésszerűen, mégis azt mondom, hogy talán a legnagyobb megpróbáltatások és életküzdelmek nehézségeivel birkóztunk meg. Az idevágó okokat és okozatokat a jelen időben, azaz az új és boldogabb esztendő küszöbén nem akarom kritika tárgyává tenni. Erre vonatkozólag lapunk, Az Ujkor eléggé és tudatosan elvégezte a kötelességét. — Azonban szükségesnek tartom a jövőre nézve — és remélem egy boldogabb jövőre nézve — megtenni észrevételeimet.

Mindenekelőtt megállapítom, hogy a béke boldog korszakának az elkövetkező pillanatában multhatatlan szükséges lesz az azonnali osztályharc alapján álló szervezkedés. Még pedig szigorúan a szociáldemokrata párt kebelében egy gazdasági mint pedig annak politikai programjával. Miért? Mert semmiféle más alapon a pincérmunkásság gazdasági helyzetét megjavítani nem lehet. Ugyszintén a pártunk politikai programja nélkül el sem bírom képzelni egy jobb jövőnek a kiküzdését.

Gondolatok csak e rövid esztendőre vissza, ha a mi politikai jogainknak mi pincérmunkások is már részesei lettünk volna, úgy aligha sújtott volna bennünk olyan irtózatosan a letűnt év nyomoruságos viszonyai.

Tehát kedves elvtársaim! Ti, akiket nem szólít a kötelesség a haza megvédésében a harctérre, gondolatok Marx a mi mesterünk tanítására és ne feledjétek annak magasasztos és lélekemelő motivumát, amelyet két szóval úgy fejezett ki: *Proletárok egyesüljé-*

tek! Eme megjelölésben bentfoglaltatik ránk nézve is ama tanulságos tétel, hogy egyesülve bírjuk csak kivívni egy gazdasági, mint politikai jogainkat, mert ne higgye soha senki, hogy más mint maga a pincérmunkásság valaha is és szervezkedés nélkül egy hajszálnyi jogait is érvényre tudja juttatni. És eme elkövetkezendő időben szükségszerűen az összmunkásság óriási erejének a feszítő nyomásában kell, hogy mi is mint egy porszem részt vegyünk, mert a siker csak úgy lesz meg egy szebb jövő kivívásának a küzdelmében.

Ma, mikor a proletáriátus fegyverrel védi meg a hazát és annak háromnegyedrésze a kulturát, szabadságot, egyenlőséget van hivatva kiküzdeni, ma, mikor mi békés munkások ezrével állunk csatasorban, hogy még életünk feláldozásával is biztosítsunk egy szebb és jobb kort, akkor kétszeresen gondolatok arra a ti szegény de békés otthonotokban, hogy mi küzdök feltétlenül bizunk egy szebb és jobb proletár-életnek a jövőjében. Hiszen ebben a tudatban válik acélossá és egész emberré minden küzdő és ez adja meg nekünk a felsőbbiséget az ellenségeink felett. Én mint katona eme büszke tudattal iparkodom kötelességemet a hazám és királyomért teljesíteni és ha netán a sors úgy akarja, hogy életemet kell feláldozni, akkor is megnyugtató az a tudat, hogy hazám proletáraitra egy boldogabb korszak következik.

Tehát akik megérik e borzalmas küzdelem szerencsés befejezését, azokhoz csak egy kéresem van: *Fel az osztálytudatos szociális szervezkedésre.* Ha pedig a sors csekélységemet életben hagyja, úgy minden erőm és csekély tehetséggel a küzdők táborában fogom proletárkötelességemet teljesíteni.

Fel fogjuk építeni közös erővel a mi templomunkat, azaz a mi szakszervezetünket és annak céltudatos működésében fogjuk megívni a mi

ellenállhatatlan rohamunkkal gazdasági helyzetünk ütköztetését és akkor mindannyian be fogjuk látni Mesterünk igaz tanítását.

E pillanatban a harctérre menésem előtt megragadom az alkalmat és mindnyájatoknak a távolból lsten hozzádot mondvá, boldog új évet kívánok nektek. Még egyszer kérlek benneteket, hogy a béke kezdetén vegyétek ki részteket a küzdelemben és ne feledjétek, hogy: *Fel a szociáldemokrata osztálytudatos szervezkedésre!*

Új esztendő

— Irta Gregoris István —

Az új esztendő küszöbén, amint ezt ilyen alkalommal illusztrálni szokás, gazdasági helyzetünkről teszünk említést. Még mielőtt tovább mennék, egy kis visszapillantást vetek a múlt történelmére, főleg a szervezkedésre vonatkozólag. Erre pedig leginkább a szervezkedésünk előtti gazdasági és szellemi viszonyaink készítettek. Hogy milyen állapotok uralkodtak ezelőtt 15 esztendővel, azt külön megemlíteni, ha összehasonlítjuk a mai helyzetünkkel, teljesen felesleges.

De mivel időközben szervezkedtünk, ezzel helyzetünket megjavítottuk — erről ma csak gyászruhába öltözve lehet írni és beszélni, mert csak rövid pár évig tartott a szerveztünk, melytől ezen idő alatt egy kissé felvirágoztattunk, segítve ez által elszomorítottan sanyaru gazdasági viszonyainkon. Akkoriban is oly sötéttségben éltünk, hogy egy pincér 17—18 órát dolgozott naponta megállás nélkül, — mint most.

Nem tehetők, mint emberhez méltó dolgot, hogy családunkat, otthonunkat ismerhessük, hogy gyermekeinket nevelhessük és hogy heti fáradságunkat kipihenhessük.

A kosztot akkoriban a munkálatóktól kapták még a kávéházi pincérek is, nem csak a segédszemélyzet, ami

rendszerint a legsilányabb anyagból és hozzá éhetetlenül lett elkészítve. A rendes koszt volt: tüdő, pacal, változatosság kedvéért: pacal, tüdő, amin éjelezni is sokat kellett.

Sok jóra való kollégámmal szívesen harcoltam mindezeknek a tarthatatlan állapotoknak a leküzdéséért, de mondtam, hogy igen nagy dolog is volt mindaz, amit szervezkedésünkért és egyesületünkért akkor áldozni voltunk kénytelenek.

A kimenőről való szót még gondolatban sem volt szabad használni, pedig mindenki tudhatja, mit jelent heken keresztül napi 17—18 órai munkát végezni éjjel-nappal pihenés nélkül?! Mert akkor is csak munkáltató volt a munkáltató és az volt az elvük: dolgozzon, ki meddig bír és ha már nem bír, megrogált szervezetevel menjen a kórházba; ha meggyógyul, ha nem, azzal akkor is csak annyit törődtek, mint ma: semmit.

Amint idősebb szaktársaink mondják, régebben a borralól kereset némileg enyhített a helyzetükön, ma azonban a megélhetés nehezebb részünkre, mivel a borralól nem is számítható százalékra redukálódott.

De kérдем én, hogy kinek is volna kedve ma borralól osztagatni, amikor éppen a bennünket foglalkoztató élelmiszerek ára azóta megtízszereződött.

Még egyet. Eltekintve attól, hogy éhbéren dolgoztatnak bennünket a principálisok, az intelligens, fúrge pincérmunkásokkal szemben olyan bánásmóddhoz fordultak, hogy szinte jellemezhetetlen. Képesek a pincérmunkásra — nem tekintve korát, érzékenységét — ráformedni a vendégek vagy egyik-másik segédszemélyzeti alkalmazott jelenlétében.

Még vagyok róla győződve, hogy munkáltatóinkat egy a jelenben, mint a múltban, valamint a jövőben is csak a szervezkedéssel lehet tisztességesebb bánásmódról felvinni szemben megtartani. Ezt szaktársaimnak, azt hiszem, nagyon könnyű megérteni és remélem, hogy pincértársadalmunknak minden egyes tagja ennek mielőbb a tudatára ébred.

Tehát az új évben *szervezkedés* legyen a jelszavunk! Igaz, hogy szervezkedésünk elé igen nagy akadályok tornyosulnak, de mint mindig, ugye ezt is le lehet győzni okos gondolkodással és bátor kézzel.

Ismétlően említem, ha a *szervezkedés által* megérjük egy új korszaknak a hajnalát, ne feledkezzünk meg

e jelszóról: *szervezkedés és testvéries együttműködés.*

Okos agyakba az öntudat veti a világhosszúságot és az aranyvá válható fényt.

Nagy verekedés az Angol-kávéházban

Megverték Keszezy Flóriánt a budapesti pincérek elnökét

A kávésegecék szakosztálya elnökéről van szó. Keszezy Flóris ez, az aki lapunk ellen sajtóport indított, mert azt vádoltuk, hogy elnöki hivoltában állandóan más emberek kenyérére tör. Még nem dönt el a sajtóper, még nem mondta ki a bíróság, hogy igazunk van-e vagy sem és most Keszezy megszaporította egygyel bűneinek számát.

Keszezyt szaktudása, rátermettsége nem predestinálja a főpincérségre, de azért főpincérnek kell lennie.

Elnöki tisztsége jó arra, hogy magát állandóan favorizálja az egyetlen előforduló főpincéri állásokra. Ha ilyen nincs, akkor egy nála még eddig mindig bevált módszerhez nyul, a szocdem. pártot használja fel faltörő kosnak. Ő és futárai kiszemelnek egy üzletet, amely vagy kezdő vagy gyengén megy. Elkezdjük aztán a tulajdonost főzni. Napról-napra megjelejenek megbízottai a kávésnál. E célra még néhány jóhiszemű pártvezető férfit is beugraszának.

A főzés abból áll, hogy ráveszik a kávést, vegye oda Keszezyt főpincérnek, mert akkor az üzletet állandóan látogatni fogják a párttagok, 50—100 vendéggel több lesz. A gazda végre hosszas, sokszor hetekig tartó kapacitálás után elbocsátja régi főpincérét, sokszor egy-két felszolgálót is, mert hiszen Keszezy, ha már fel van véve, ezek között mustrál, lévén ő jó ismerője a pincérségnek, tudja ki az egyetlen tag, ki nem. Annnyival pedig tartozik az öt favorizáló egyetlennek, hogy mellette csak szakegyleti tagok dolgozhatnak.

Ilyetén eljárásának színterei voltak eddig tudomásunk szerint: a „Mátyás Király“, Fanto idejében, a „Népopera“, a „Mienk“ és most legutóbb az „Angol“ kávéház. Itt egyszerre három embernek vette el a kenyérét Keszezy, a szocialdemokrata.

De ez egyszer pórul járt, mert emberére akadt. Az egyik felszolgáló ugyanis jól kiérdemelt leckében részécsitette az elnök urat. Kilépése előtt — szemtanuk állítása szerint — a nyilt

Ezek után csak annak az egy világmegváltó mondatnak adjunk kifejezést:

„Egy mindért — mind egyért!“

üzletben alaposan felpofozta, földhöz vágta, megrugdosta, kijelentve, hogy ezt eddig büntetlenül üzött, mások kenyérére pályázó aljas cselekedeteit teszi.

Nem akarjuk feldicsérni szaktársunk cselekedetét, mert törvénybe ütköző önbíráskodást követett el.

De nem is ítéltjük el, mert a megélhetés sulyos harcában a tisztességtelen, becstelen eszköz alkalmazása — mint aminő ez esetben Keszezy volt — épp olyan vérforráló, jogos felháborodásra vezethet, mintha valakit ok nélkül töltött revolverrel megtámadnak. Keszezy elnök a bírósághoz fordult becsülete és sulyos testi sértésének helyreállítása, illetve meggyógyítása miatt.

Hisszük, hogy a bíróság szaktársunk tettében fel fogja ismerni a jogos önvédelem kritériumát és a „*testtet*“ fölmenti.

Hogy ez így legyen, ahhoz a bizonyítás során hozzá fogunk járulni mi is, hogy végre az ilyen és hasonló keszezyk levonhassák a konzekvenciát állandóan szocialista álarc alatt véghezvitt pécovics eljárásuk felett; mert ha az ilyen „*gyönyörű*“ cselekedeteket tovább folytatják, akkor nem csak az Angol-kávéház pincéreivel, hanem majd az összpincérséggel fogják magukat szemben találni. *Margo.*

Mind elmegyünk.

Örüljünk a tavasznak,
A nyárnak, ősznek és a télnek,
A napnak és az égnék
S a felhöz vagy felhőtlen égnék.
S örüljünk mindennek, amit láthat
Reggeltől estig a szemünk:
Mert egyszer, egyszer elmegyünk.

És mind rokonok vagyunk,
Égy nap süt le ránk az égen,
Ne légyen mi akarunk
Gonosz e meghitt közelségben,
Ime, a föld a tápláló anyánk
S barbárok mért legyünk,
Amikor mind-mind ugyis elmegyünk.

Az összevesztett koldusok

— Saját tudósítónktól —

Azt olvassom a „Szövetség” című újság-
nak csufolt papiroson, hogy a szövetségnek
minduntalan segélyezésekre pályázói valami
Szent István-féle maradványokon össze-
veszték.

Nagyon jól tudom, hogy van — nem is
egy — segélyalapunk, melyeknek gyümöl-
csözött részét az elagott vagy rokkant
pincérmunkásoknak illene juttatni. En azon-
ban sajnos látom mindezeknek az ellen-
kezőjét. Mert például az idén mind olyan
pincérek részesültek segélyben, mint akik
arra talán egyáltalán nincsenek is rászorulva.

De most nem akarom tovább boncolgatni
az illetlenül felszedett segélyeket, habár na-
gyon haragszom az ismert segélypályázókra,
akik közzé kellene is már egyszer, hogy
csapjak, de majd eljön annak is az ideje.

Persze ennek megvan az a látszatja is,
mint amikor a koldusok összevesznek a kap-
pott alamizsnán. Ezt én is állítom és val-
lom, hogy a munkanélkülieket segélyezni
kell; de csakis abból az összegből, ami erre
a célra szolgál, nem pedig az elagott és
rokkant pincérekre illető pénzből.

Spiegel bácsi panasza

— Az Ujkor tudósítójától —

Spiegel bácsi — egyike az öreg pincér-
gárdának, kinek fia is mind pincér — a
következő sérelmes esetét adta elő:

— Amint Ön is tudja kedves fiatal barátom,
— mondja nekem Spiegel bácsi — én
szeretem és becsülöm a kollégáimat és ezért
voltam egyesületünknek még rendezetlen ide-
jében is mindig tagja. Most azonban kilép-
tem és többé feléje sem megyek. Főpincéri
minőségemben főnököm által azzal lettem
megbízva, hogy kérjek egy megfelelő pin-
cér munkást. Kértem is az egyesületből. Onnét
egy olyan kollégát küldöttek, aki előre is
mondhatón, az ottani strapás munkát nem
birta volna és én ennél fogva megköszöntem
a fáradságát, mivelhogy nem alkalmazható.
Magamkorabeli tiszteltreméltó öreg szak-
társam bizonyára nem is nehezelt rám. De
én most így Weiss Dániel. Másnap felküdött a
fiamat, hogy kérjen egy erősebb munkást,
— ami helyett kapott gombaságot, ez
persze a fiam utján nekem lett adresszáva:
Aki nem vette fel azt a pincért, akit oda
küldtem, az nem tudja megbírálni az embe-
reket! — Ilyen és hasonló sértésekkel ille-
tek fiam előtt.

— Mindezeket csak azért említem meg,
nehogy azt mondják, hogy ok nélkül hagy-
tam ott szeretett egyesületünket.

Ennyit talán Weiss Dániel is megér.

HIREK

— **Boldog új évet kívánunk valamennyi
ismerőseinknek, jóakaróinknak, az előfizető
szakértársainknak és az igen tisztelt hirdető
közönségünknek.**

Az Ujkor szaklapbizottsága.

— **Az Ujkor előfizetőihez.** Tisztelt elő-
fizetői szakértársaink! Ezeltől 2 esztendővel
kezdtük meg szaklapunk megalakítását. A
kezdet igen nehezen ment, mert senki se
hiitt komoly elszántságunkban, hogy a pin-
cértség körében ilyen nagy dologba kezdünk
bele, amibe egy lap fenntartása kerül. Ma
azonban megis ott tartunk, hogy immár túl
vagyunk a kezdet nehézségein. E kemény 2
esztendőben mellénk állott szakértársaink
is nagy rész jutott ki a támogatásból.

És mindezekért, kérve a további támoga-
tást, köszönettel adozunk.

— **Bőke Ferenc,** a pincérgárda régi tagja
s a Fővárosi Orfeumnak 15 éven át volt fő-
pincére, Budapesten a VI. ker. Proféta-utca
9. sz. alatti Kondor-féle vendéglőt átvette.

— **Az elgázolt vendéglős.** A napokban
a nyugati pályaudvar előtt a városi villamos
egyik kocsija halálra gázolta Keller Sándor
vendéglőst, aki a Lukács-fürdő vendéglőjé-
nek a bérletje volt.

— **A ramslit életfogytiglanra ítélték.**
A tisztesség, szolid kártya-familian nagy
szégyen esett. — Egyik közkedvelt és nagy
népszerűségnek örvendő tagját, amely rövid,
alig tíz esztendő pályafutása alatt a kispol-
gári vendéglőkben, a sörös és spriceres
asztalnál a legnagyobb sikereket aratta,
a legfelsőbb bíróság, a magyar királyi Kuria
megfosztotta összes polgári jogaitól és a
zárt, titkos kártyaszobák örökös rabságára
kárhoztatta.

— **Szaktársak szives figyelmébe.** A
szaklapunkban hirdető cégek hirdetésekkel
kivánják támogatni érdekeiket védő szak-
lapunkat. — Ez azt mi azzal érdekeljük ki,
hogy a szakterületben szükséges cikkeket fölül
rendeljük. Kérjük a szaktársakat mindenkor
a szaklapunkban hirdető cégektől rendelni
és drórolni.

— **Dr. Világosi Miksa ügyvéd,** az Ujkor
ügyésze felhívja a szakmabelieket, hogy
minden ügyükben hozzáforduljanak jogvéde-
lemért.

Pincérmunkások!

Saját lapotok

Az Ujkor

érdekeiben agitáljatok és pártoljátok!

Önmaga hasznát szolgálja, ha előfizet

A „Magyar Vendéglős és Kávésipar” című szaklap

Hanisch Páljáról

A főt említett lap egyik utolsó számában
szokatlanul éles kritikát gyakorol Hanisch
Pál a „Szövetség” című szaklapunkban irt
cikk németországi példái felett.

Minket hozzánk nem való lapnak táma-
dáson nem érdekel, hanem inkább azok a
ferde állítások, amit Hanisch írni merészel;
mintha a magyarországi pincérmunkásokat
a szervezkedéstől és így az Országos Egye-
süllettől jászol választaná el. Persze „6” azt
szeretné elhitetni, — ha volna aki elhinné
— hogy azok a pincérek, akik az „6” tehe-
tetlenségét és üres fejét nem követik, azok
mind szamarak. No, és hogy pincért kizsák-
mányolási mintára nem Németországból, sem
máshonnan beszerezni nincs szükségünk
— abban valóban igaz van a vendéglősök lap-
jának, mert a miénk jobb mint a német,
ostrák vagy akármelyik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A panaszos vagy egyéb leveleket kérjük
a beküldő teljes címével elátni. Minden pa-
naszt leközölünk. Panaszával minden szaktár-
sunk hozzáunk fordulhat.

A lakásváltozást kérjük esetről-esetre
a szerkesztőségben bejelenteni. Ha az elküldött
lapot visszaküldik, azon címre további intéz-
kedésig nem küldünk. Kérjük azon tisztelt
előfizetőinket, kik a lapot legkésőbb 2-án
nem kapják meg, sziveskedjenek bennünket
arról azonnal értesíteni.

Az Ujkor a háború tartama alatt havonta
egyszer jelenik meg.

— **Az Ujkor kérelme.** Az Ujkor szerkesz-
tősége, hogy közölhesse a szakmabeli társadalmunkkal a munka esataterén történt esemé-
nyeket, közelekből azon kérelemmel fordulunk
szaktársainkhoz, hogy bennünket minden esetről
értesíteni sziveskedjenek.

Laptalajdonos: GREGORITS ISTVÁN.

Felölös szerkesztő: Pálinkó István.

Hirdetések

**felvétetnek a
kiadóhivatalban.**

Berkovits Károly

hektograph, éttermi, kávéházi
és cukrászdai cikkek raktára

Budapest, VII., Sip-utca 5. sz.

— Telefon: 106—07. —

Kézi :-
munka!!

Ha jó és olcsó cipőt akartok
vásárolni, úgy menjétek el

Mojzsikhoz
Király-utca 46. szám alatt.

Árjegyzék ingyen. Árjegyzék ingyen.

TÖRLEY

NAGY IGNÁC :: pincéfelszerelési
cikkek szaküzlete
Budapest, VII., Károly-körút 9.

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát mindenemű pincétfel-
rési cikkekben, ügymint borszivattyúk, szürogepek,
bordögözlök, pasteurizáló készülékek, palackok,
parafadugók, címkekben stb. — Kiváló készítmény!

Pincérek figyelmébe ajánljuk
HERMANN GYULA
férfi szabót,

ki már 23 éve csakis a pincérek
szabója, készíti üzleti ruhákat, mer-
ték utáni megrendelést. Mindenféle
üzleti ruhák kölcsönbe kaphatók!

VII., Erzsébet-körút 12. (félemelet.)

Gróf Esterházy Ferenc

uradalmi pezsgőgyára, Tala

ÉKODALMAS ... edes üdmit sze
A. DOMAS ... savanykós sze
BILAKOMI ... szőlő és Esterházy
VIN NATURE ... igen száraz

Vezérképviselő: **Grosz Bernát, V. ker.
Rudolf-rakpart 8. sz.**

Karpf Károly

tekeasztal-szerelő és áthúzó

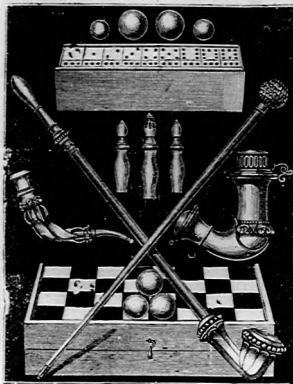
Elvállal minden e szakmába vágó
munkákat, ugyszintén átalakítá-
sokat a legjutányosabb áron.

Tekeasztal behuzásokat jutányos
:- áron vidéken is vállalok. :-

**Budapest VIII., Örömvölgy-u. 1
Telefon: József 45-83.**

NOVÁGH KÁROLY

Alapít-
tatói:
1867

TELEFON
2-18

**MŰ- ÉS DISZMŰ- BUDAPEST IV., Egyetem-u. 3.
ESZTERGÁLYOS.** (a Takarékpénztár szében.)

Ajánlja gazdagon berendezett raktárát tajték- és bor-
syánkó dohányzószerekből, továbbá nagy választékát ele-
fántcsont-tekegolyókból, kávéházi felszerelésekből, ugmint
Lignum Sanctungolyók és bábuiból, sétabotok stb.-ből a
lehető legolcsóbb áruk mellett.

Javítások a legolcsóbb árszámítás mellett elfogadhatnak.

MATTONI-PÉLE
GISSHÜBLER
természetes
égyvényes
SAVANYÚVIZ.

Pincérek figyelmébe!

Fő- és fizetőpincérek, kiknek oldal-zsebtárcára (papirpé-
nz részére) vagy pincértáskára (apró- és ezüstpé-
nz számára) van szükségük, — melynek feleke nincs beillesztve, hanem a
felsőrész az aljával egy darabból készült — a legjutányosabb
árak mellett szerezhetik be:

Képes árjegyzék bérmentve!

Molnár Vilmos
:: sérvkötőgyárosnál ::

Budapest, IV., Károly-körút 28. (Központi Városház.)